

Församlingsinstruktion

För Svenska kyrkan Tierps pastorat

Innehåll

Svenska kyrkan och Tierps pastorat – en presentation.....	1
Pastoratets uppgift och prioriterade områden	4
Tierps pastorats arbete ur ett barns perspektiv	4
Pastoralt program.....	5
Vägval och övergripande mål för att fullgöra kyrkans grundläggande uppgift.....	6
Verksamhet på andra språk.....	9
Ansvarsfördelning mellan pastorat och församlingar	9
Specifikation av kyrkomusikerbefattningar.....	9
Beskrivning av prästbefattningar	9
Handlingsplan för konfirmandarbetet.....	9
Uppföljning.....	9

Det gudomliga Svenska kyrkan Tierps psastorat

En relativt vanlig tolkning av stavelsen Ti (eller Ty) är att den kan härledas från guden Tyr. Tyr kan också betyda Gud eller gudomlig i äldre nordiska skrifter. Erp (eller arp) har givits en rad tolkningar som äng, slätt, hoptorkad lera, torp med flera. Tierp är en vidsträckt, nästan helt platt bördig slätt, så genom att kombinera olika alternativa ortsnamnstolkningar med denna bakgrund, så kan en logisk tolkning av ortsnamnet Tierp bli "de gudomliga ängarna" eller "den gudomliga slätten".

(Källa: Alla Tidars Tierp, Natur och kultur i Tierps kommun)

Församlingsinstruktion

Svenska kyrkan Tierps pastorat, Uppsala stift

*Godkänd av kyrkoherde och Kyrkofullmäktige
Utfärdad av Domkapitlet i Uppsala stift 2020*

Svenska kyrkan och Tierps pastorat – en presentation

SVENSKA KYRKAN

Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka, ett evangeliskt-lutherskt trossamfund som är uppbyggd i en demokratisk organisation i församlingar och stift. Kyrkans högsta beslutande organ är kyrkomötet. Svenska kyrkans kommunikationsvision är att vara en kyrka som människor har en positiv relation till och känner glädje över att tillhöra. Vi vill ge rum för möten med Gud, ge möjlighet till eftertanke, tro och engagemang samt vara en närvarande och öppen kyrka buren av tillit, livsmod och hopp. Vår kyrkas kärnvärden är närvaro, öppenhet och hopp.

SVENSKA KYRKAN TIERPS PASTORAT

Tierps pastorat i Uppsala stift tillhör Upplands Norra kontrakt. Här finns bördig åkermark, fiskelägen, vallonbruk, slott, herrgårdar och sju kyrkor varav några med anor från medeltiden. Gudstjänst firas i alla kyrkor. Tierps pastorat är en del av Tierps kommun och består av tre (3) församlingar, Tolfta, Västlands och Hållnäs-Österlövsta församling.

Tolfta församling ligger geografiskt sett i det som brukar kallas för Tierp köping, med det i norr belägna brukssamhället Strömsbergs bruk. Tierps köping är centralorten i Tierp kommun, belägen ca 6 mil norr om Uppsala och 4 mil söder om Gävle. I församlingen bor 6603 personer, varav 4037 är medlemmar (2020). Bra kommunikationer och närheten till såväl Uppsala som Gävle, gör att det är möjligt att pendla för arbete och studier. Järnväg, bussar och E4:an är viktiga för tierparnas liv. Bredband och utbyggt mobiltelefonnät möjliggör rörlighet och tillgänglighet. Kommunen och privata aktörer verkar för att öka inflyttningen, bland annat genom att bygga nya bostäder med visionen att få 10.000 boende i centrala Tierp. Det nya området, Siggboområdet, förväntas rymma 500 bostäder, äldreboenden, förskola med mera. Tolfta församling har två (2) kyrkor, Nathanaelskyrkan i Tierp med församlingshemmet Nathanaelgården samt den mer än 700-åriga Tolfta kyrka belägen i Ersta.

Hållnäs-Österlövsta församling återfinns vid Upplandskusten. Här bor det 2 776 personer varav 2 018 är medlemmar (2020). Under sommarhalvåret ökar befolkningen kraftigt, då sommarstugugästerna flyttar in. Leufstabruk herrgård med sin vackra parkanläggning, Barnens bruk, Orangeriet, fiskelägren och den berömda Cahmanorgeln i Lövstabruks kyrka gör att Hållnäs-Österlövsta församling är ett populärt turistmål. Jordbruk, skogsbruk, fiske och hantverk är vanliga arbetstillfällen i församlingen, dock arbetar de flesta utanför församlingsgränsen. Skärplinge är församlingens tätort. Kommunikationerna är goda men många måste ändå nyttja egen bil. Församlingen har tre (3) kyrkor, Hållnäs, Österlövsta och Lövstabruks kyrka samt två församlingshem i Edvalla och Försäter.

Västlands församling ligger vid norra Upplandskusten kring Tämnanån. I församlingens mindre byar och centralorten Karlholm bor 2006 personer varav 1316 är medlemmar (2020). I början på 2000-talet drabbades församlingen av flera större nedläggningar, Karlitfabriken och Sandby lådfabrik. Detta har medfört att många söker arbete utanför församlings- och kommungränsen. Fabriksområdet har gjorts om till bostäder och plats för småföretagande och kallas Karlholms strand. 3,2 kilometer strandremsa ska inbjuda till havsnära boende. Församlingen har två (2) kyrkor, Västlands kyrka med församlingshem samt Karlholms kyrka i Karlholms bruk med församlingshemmet Vita Magasinet.

ANALYS AV FÖRSAMLINGSBON I TIERPS PASTORAT

Församlingsborna känner samhörighet med den kyrka som förknippas med viktiga händelser i det egna livet (dop/konfirmation/vigsel/begravning) samt med den kyrkogård där familj, släkt och vänner ligger begravda. Människor besöker kyrkorna, gudstjänsterna och evenemangen när de anser sig ha anledning. Det handlar om att de själva, en familjemedlem eller bekant medverkar eller att själva evenemanget lockar till intresse att komma. Årets högtider ger anledning till besök i kyrkan eller på kyrkogården. Kyrkobyggnaderna i sig står som tecken på stabilitet och hopp och att hjälp och stöd finns den dag det behövs.

De öppna sammankomsterna gör att många daglediga får en betydelsefull aktivitet att komma till, som ger gemenskap och skapar nya kontakter. För barnfamiljer lockar församlingarnas barnverksamhet och för dem som är intresserade av körsång och musik lockar kör- och musikverksamheten och inspelningsstudion. För att skapa nyfikenhet vill pastoratet möta människor där de är, också på platser som inte främst förknippas med kyrkan, t ex marknadstorg. Viktiga mötesplatser utgör även de digitala plattformarna och sociala medier.

Människor kontakter församlingen angående önskan om dop/konfirmation och vigsel samt i ärenden som rör begravning, kyrkogårdarna och dess gravar. Kontakter angående själavård och samtal sker ofta direkt till prästerna och diakonen, genom telefonsamtal, e-post eller sociala medier. Församlingens hemsida fungerar som en viktig informationskälla för den som själv söker information om vad som sker i församlingen. Även andra kanaler används för att på bästa sätt nå även dem som vanligtvis inte kommer i kontakt med kyrkan och församlingarnas arbete.

ATT VARA KYRKA I DAGENS SAMHÄLLE

Vi människor befinner oss i olika skeenden i livet och har kommit olika långt på den andliga resan. Vi är mer eller mindre aktiva i Svenska kyrkans verksamhet, som anställda, förtroendevalda, volontärer och besökare. Oavsett hur aktiva vi är, eller hur långt vi har kommit i vår andlighet, är vi alla en del av våra församlingars gemenskap. Olikheter är en styrka. Med Jesus som förebild ser pastoratets församlingar det som vår främsta uppgift att tjäna dem som bor och vistas inom pastoratets gränser. Det är inte vår uppfattning att vi som anställda eller aktiva i församlingarna "har" Jesus Kristus, och erbjuder till andra. I alla möten måste medvetenheten finnas att vi möter Jesus Kristus i varje människa. Diskussionen kring vem Jesus Kristus är i vår tid måste därför alltid hållas levande. Jesus sätter barnen i centrum, därför är barns tolkning av tron ett viktigt perspektiv.

SKOLA

Utbildningen är en väsentlig del av våra barn och ungdomars liv. I vårt pastorat finns flera förskolor, grundskolor och en gymnasieskola. Tillsammans med skolans personal kan vi hjälpa barn och ungdomar att stärka sin självkänsla och självförtroende och se sig själva och andra med respekt. Med vår specifika kompetens kan vi hjälpa skolan att uppfylla läroplanens ålägganden.

ARBETSLIV

De största arbetsgivarna i pastoratet är Tierps kommun, Atlas Copco AB och Region Uppsala. Många pendlar till sina arbeten och företag försöker att hitta lönsamhet. Här kan kyrkan hjälpa till att skapa mötesplatser för gemenskap, reflektion och vara en samtalspartner när kris drabbar.

KOMMUNAL ÄLDREOMSORG

Hemtjänsten i Tierps kommun är väl utbyggd. När man inte längre klarar av att bo hemma finns det möjlighet att flytta till ett annat boende. Inom pastoratsgränsen finns Åskarbygården, Tierp samt Wesslandia, Karlholm och äldreboende i Siggboområdet, Tierp. Danielsgården är ett korttidsboende för äldre där rehabilitering ges efter t ex sjukhusbehandling. Gudstjänster, andakter och trivselstunder är välkomna inslag som kan bryta ensamhet och ge hopp i mörka stunder. Genom diakonin samordnas volontärers besök i hemmet, för den som har svårt att ta sig till kyrkans verksamheter.

KULTUR OCH FÖRENINGSLIV

Inom Tierps pastorat finns ett kultur- och föreningsliv, med hembygds- och idrottsföreningar, byalag, pensionärsföreningar, studiecirkelverksamhet med mera. Alla aktörer som arbetar för att skapa mening i människors liv är självklara samverkanspartner för Tierps pastorat.

ANDRA KRISTNA KYRKOR OCH SAMFUND

De tre församlingarna i Tierp pastorat har ett gott samarbete med Equmeniakyrkan och firar regelbundet gemensamma gudstjänster. I pastoratet finns även Nordupplandskyrkan, en församling inom trosrörelsen.

Pastoratets uppgift och prioriterade områden

Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning, samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor skall komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas; Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift.

(Kyrkoordningen 2 kap, inledning)

SVENSKA KYRKAN TIERPS PASTORAT SKA:

- Utvecklas som en relevant och levande kyrka för alla med särskilt fokus på barn och unga och det diakonala arbetet.
- Genom strategiskt arbete och långsiktigt hållbart arbete medverka till att resurser används på ett klokt sätt och att budgeten är i balans.
- Möjliggöra för större delaktighet för volontärarbete i pastoratet.
- Öka arbetet med undervisning och lärande.
- Ha en aktiv och betydelsefull kommunikation med människor som bygger relationer och främjar dialog med Svenska kyrkan.

Tierps pastorats arbete ur ett barns perspektiv

I pastoratet försöker vi leva så att barn (0-18 år) har rätt till åsikter och inflytande precis som alla andra medlemmar. Detta sker tydligast i vårt barn- och ungdomsarbete. När barn inte bara blir företrädare av vuxna, rådfrågas och informeras, utan har haft medinflytande, får ta beslut tillsammans med vuxna eller får bestämma själv tror vi att barns och ungas rätt kommer bäst till uttryck. Styrande och ledande i församlingarna ska, där så behövs, beakta på vilket sätt besluten berör barn och unga.

För att säkerställa att barnens rättigheter och principer respekteras ska en barnkonsekvensanalys genomföras inför varje beslut. Till grund för analysen ligger barnkonventionen i sin helhet med dess fyra grundprinciper:

Förbud mot diskriminering (artikel 2)

Barnets bästa i främsta rummet (artikel 3)

Rätten till liv och utveckling (artikel 6)

Rätten att få komma till tals (artikel 12)

Pastoralt program

GUDSTJÄNST – ATT TACKA GUD

Traditionellt har söndagens gudstjänst klockan 11.00 varit den självklara samlingsplatsen i församlingsbornas gudstjänstliv. Idag ser dock läget och livssituationerna annorlunda ut. Därför vill Svenska kyrkan Tierps pastorat erbjuda en bredd av gudstjänster, så att så många som möjligt känner sig välkomna och har möjlighet att vara med. Nattvard firas i snitt i varannan huvudgudstjänst.

Med gudstjänst menas i denna instruktion inte bara söndagens huvudgudstjänst. Gudstjänst är även de andakter, kyrkliga handlingar, mässor, gudstjänster, parentationer och andakter vid idrottsevenemang som firas i kyrkorummet, i församlingshemmet, på äldreboenden, i hemmen, på sjukhuset, på nätet, utomhus eller i ekumenisk samverkan i annat samfunds kyrkorum. Ledord för alla dessa gudstjänster är att ord, musik och agerande ska upplevas som relevanta för dem som firar. Även själva kyrkorummen och kyrkogårdarna är heliga platser, dit människor söker sig för enskild bön och stillhet. Därför ska öppettiderna vara generösa och kyrkogårdarna ordnade så att platsen upplevs som vacker, lugn och säker.

UNDERVISNING – LÄRANDE, EN PROCESS GENOM HELA LIVET

Med undervisning menar vi det sätt genom vilket vi hjälper människor att tolka sina liv utifrån ett kristet perspektiv. Som en del i Svenska kyrkan vill pastoratets församlingar vara förvaltare av våra kristna traditioner och föra fram dem i vår samtid och framtid. Eftersom att vara kristen är en livsstil, vill vi erbjuda kunskap och verktyg för att växa i tro och tillit till Jesus. Vi vill även kunna ge relevant kristendomsundervisning även till andra som traditionellt inte tillhör den kristna gemenskapen.

Människor i vår tid, unga som gamla, behöver en sund självkänsla, känslan att vara värdefull och att duga. Pastoratets uppgift är att i ord och handling visa och undervisa människor vad kristen tro och gemenskap innebär i en människas vardag. Vi ska möta människors frågor och skapa platser för dialog och kunskapsinhämtning.

DIAKONI – EVANGELIUM I HANDLING

Med diakoni menar vi praktiskt tjänande för människans unika värde. Diakoni är det exempel som Jesus visade genom sin kärlek och omsorg för sina medmänniskor. Diakonalt arbete är att möta människor med barmhärtighet, kärlek, respekt och solidaritet. Vi vill verka, som en viktig aktör bland andra, i vår närmiljö. Om vi samarbetar med andra goda krafter i samhället kan vi ge människor i alla åldrar det stöd och upprättelse som de behöver. Därför är diakoni i fält och i nätverk ett prioriterat område. Vi vill i första hand ha kompetens inom människans själsliga och andliga väl, och samarbeta med instanser som har kompetens inom andra områden (t ex sjukvård, missbruksvård, socialtjänst). Det diakonala perspektivet finns med i alla våra verksamheter, men fokuserar särskilt på att stödja människor som lever i ett utanförskap.

MISSION – ETT ENDA BRÖD, EN ENDA MÄNSKLIGHET

Med mission menar vi det arbete som sker för en hållbar utveckling i vår skapelse och arbetet för en mänskligare värld. Därför har detta arbete långa tidsperspektiv och arbetet är ofta förebyggande. Det är vår uppfattning att den bästa hjälpen internationellt sett är hjälp till självhjälp. Vi tror att fattigdom främst orsakas av orättfärdig fördelning av resurserna och på våld. Vi vill arbeta för att förvandla fördomar och främlingsrädsla till nyfikenhet och solidaritet. Vi vill arbeta för en värld med en hållbar utveckling, som bygger på medmänsklighet och omtanke där alla människor utgör en helhet, som en kropp med olika delar.

Vägval och övergripande mål för att fullgöra kyrkans grundläggande uppgift

Baserat på vår egen självförståelse och den omvärld vi lever och verkar, arbetar vi utifrån följande övergripande mål och vägval:

GUDSTJÄNST

Gudstjänsten är kyrkolivets centrum. Människor ska söka sig till våra gudstjänster inte bara av tradition, utan för att stärka sin tro och sina relationer, till Gud, varandra och till sig själv.

- Att den som besöker våra varierade gudstjänster ska känna sig välkommen.
- Att både de fysiska och digitala gudstjänsterna har en bredd och når många olika människor.
- Att församlingsborna inte är passiva betraktare av gudstjänsten utan är med och skapar tillsammans med präst, musiker och övriga.
- Att alla verksamheter ska knytas samman med huvudgudstjänsten så att det uppstår en växelverkan.
- Musiken och sången är det klingande sakramentet och ska ha en betydande roll i gudstjänsten.
- Regelbundet fira gudstjänst på annan plats för att möta människor i vardagen.
- Att det i pastoratet firas minst 20 huvudgudstjänster med nattvard enligt någon av ordningarna i kyrkohandboken.

BARN OCH FAMILJARBETE

Barnen och deras vuxna ska känna att de är trygga, att de duger som de är och att kyrkan och den kristna livsstilen är en naturlig del av livet. Den självkänsla och självförtroende som byggs följer med i det vardagliga livet (skola, arbete).

- Verksamheten ska vara en andlig växtkraft som ökar barnens och deras vuxnas självkänsla och självförtroende.
- Sprida grundläggande kunskap om kristen tro genom färdighet, fakta, upplevelser och erfarenhet.

GRUNDSKOLA

Pastoratets skolverksamhet är en hjälp för skolorna i deras uppdrag samt ett sätt att hålla kontakt med barnen som bor och vistas i pastoratet. Häri inräknas även barnens målsmän och skolpersonal.

- Erbjudna aktiviteter, som skolorna väljer att ta del av för att det ingår i deras läroplan.
- Välkomna skolor att komma och fira högtider och terminsavslutningar i våra kyrkorum (församlingen är värd för rummet, och om skolorna vill komma till detta kristna rum är de välkomna).
- Välkomna elever på praktisk arbetslivsorientering (PRAO).

KONFIRMAND OCH KONFIRMANDFADDRAR

Konfirmationsperioden ska präglas av gemenskap, glädje, hopp, trygghet, kreativitet och aha-upplevelser. Eftersom perioden 14–16 år är en tid då mycket händer i ungdomars liv och erbjudandet om konfirmation ofta krockar med skolarbete och fritidsintressen inbjuds varje år 14–16 åringar till konfirmation. Även vuxna erbjuds konfirmation.

- Att ungdomarna får en god och fin upplevelse av kyrkans gemenskap, så att de naturligt kan leva ett kristet liv.
- Att konfirmanderna sänds ut att vara goda ambassadörer för Kristus och förvalta kristen tro och tradition i framtiden.
- Att konfirmandfaddrar (unga ledare) lär sig att ta ansvar och att vara goda kristna förebilder.

UNGDOM OCH GYMNASIESKOLA

Församlingens verksamhet är ett stöd för gymnasieskolorna i deras uppdrag och ett sätt att hålla kontakten och ge stöd till ungdomar som bor och vistas i församlingen.

- Att fokusera särskilt på ungdomar i åldrarna 16–25 år. Anledningen är att det är i dessa åldrar som en människas personliga värdegrund formuleras och en stark öppenhet för andlighet finns. Om de mänskliga och andliga behov åldersgruppen 16–25 år har lyfts fram och tas tillvara kan det vitalisera och förnya vår kyrka, så att den fortsätter att vara livskraftig även i framtiden.
- Att ge några ungdomar möjlighet till ett första steg ut i arbetslivet (arbete på kyrkogårdarna eller inom församlingsverksamheten).
- Att församlingarna är en naturlig mötesplats även efter konfirmation där ungdomar kan fortsätta utvecklas i den kristna tron.

VUXEN

De vuxna som bor och vistas i pastoratet ska känna att kyrkan är en viktig del av deras liv och av samhället de verkar i.

- Skapa mötesplatser där kristen tro och liv skapas och fördjupas.
- Sprida grundläggande kunskap om kristen tro genom färdighet, fakta, upplevelser och erfarenhet.

DIAKONI

Människor och aktörer som vi samverkar med ska känna att kyrkan är en kraft att räkna med i kris och nöd.

- Bistå våra medmänniskor i handling.
- Pastoratets diakonverksamhet är en del av flera goda krafter inom Tierps kommun och lokala organisationers sociala verksamheter.
- Göra diakonin mer synlig för människor som bor och vistas i pastoratet.

MISSION

Människor känner att den världsvida kyrkan är en god kraft som gör att världen går mot en hållbar utveckling som bygger på medmänsklighet och omtanke där alla människor utgör en helhet, som en kropp med olika delar.

- Skapa delaktighet och ökad aktivitet i det nationella och internationella missionsarbetet.
- Föra samtalet på frågor om solidaritet, rättvisa och miljömedvetet levnadssätt.

VOLONTÄRVERKSAMHET

Människor känner att kyrkan är en viktig del i deras liv och samhället och därmed ser de värdet i att investera sin tid och sina resurser i församlingsarbetet.

- Att skapa förståelse för att vi alla behövs och att kyrkans verksamheter rymmer uppgifter för alla.

ÖVRIG KYRKLIG VERKSAMHET

Öka intresset för Svenska kyrkans tro, gemenskap och kyrkorummen genom att:

- Möta människor på platser som inte brukar förknippas med kyrkan.
- Erbjuder konserter som skapar tillhörighet till kyrkan.
- Hålla kyrkorummen öppna, erbjuda guidning och visa hur rummet förmedlar kristen tro och livstydning.
- Finnas med i sammanhang där samtal förs kring församlingens situation och framtid.

KOMMUNIKATION

Människor i vårt pastorat vet vad Svenska kyrkans tro och gemenskap kan innebära i deras liv.

- Att kommunicera "Svenska kyrkan" framför pastorat och församlingsnamn.
- Att all kommunikation utgår från mottagarens behov, frågor och förutsättningar.
- Att all kommunikation ska andas närvaro, öppenhet och hopp.

Verksamhet på andra språk

Svenska kyrkan Tierps pastorat samverkar med övriga församlingar och med stiftskansliet för att de som önskar gudstjänster och själavård på andra språk ska kunna få detta (teckenspråk, samiska, finska samt andra språk) (KO 57 kap 5 §).

Ansvarsfördelning mellan pastorat och församlingar

I församlingarna i Tierps pastorat finns olika behov och förutsättningar. För att säkerställa att kompetens tillvaratas på bästa sätt samverkar arbetslagen. Fokus är att på bästa sätt tjäna församlingarna och dem som bor och vistas där. I Tolfta församling ligger de flesta skolorna och vårdcentrum. I Hållnäs-Österlövsta finns den största sommarbefolkningen och Lövestabruks kyrka är av riksintresse, varför just detta kyrkorum och Cahmanorgeln kräver samarbete med Uppsala stift och Svenska kyrkan nationellt. Vallonbrukens historiska miljöer är också av riksintresse.

Specifikation av kyrkomusikerbefattningar

Pastoratet har tre (3) kyrkomusikertjänster, varav en tjänst är en organisttjänst.

Beskrivning av prästbefattningar

Prästbefattningarna är kyrkoherde och tre (3) komministrar.

Handlingsplan för konfirmandarbetet

Pastoratet har en Handlingsplan för konfirmandarbetet som årligen uppdateras.

Uppföljning

Denna församlingsinstruktion har i samråd med församlingarnas Församlingsråd, anställda, övriga förtroendevalda och volontärer utarbetats av pastoratets kyrkoherde och kyrkoråd och överlämnats till Kyrkofullmäktige och domkapitlet i Uppsala stift för godkännande respektive utfärdande. Revision och nyformulering skall ske vid varje ny mandatperiod eller vid ny kyrkoherde. Församlingsinstruktionen hålls aktuell, genom att den ligger till grund för församlingens verksamhetsplan och budget.

Svenska kyrkan
TIERPS PASTORAT

För Svenska kyrkan Tierps pastorat

Lars-Peter Hållstrand
Kyrkofullmäktiges ordförande

Kristin Elf
Kyrkoherde